

KLEURRIJK STAPHORST & OMGEVING

CULTUURHISTORISCH STAPHORST,
ROUTE 45 km

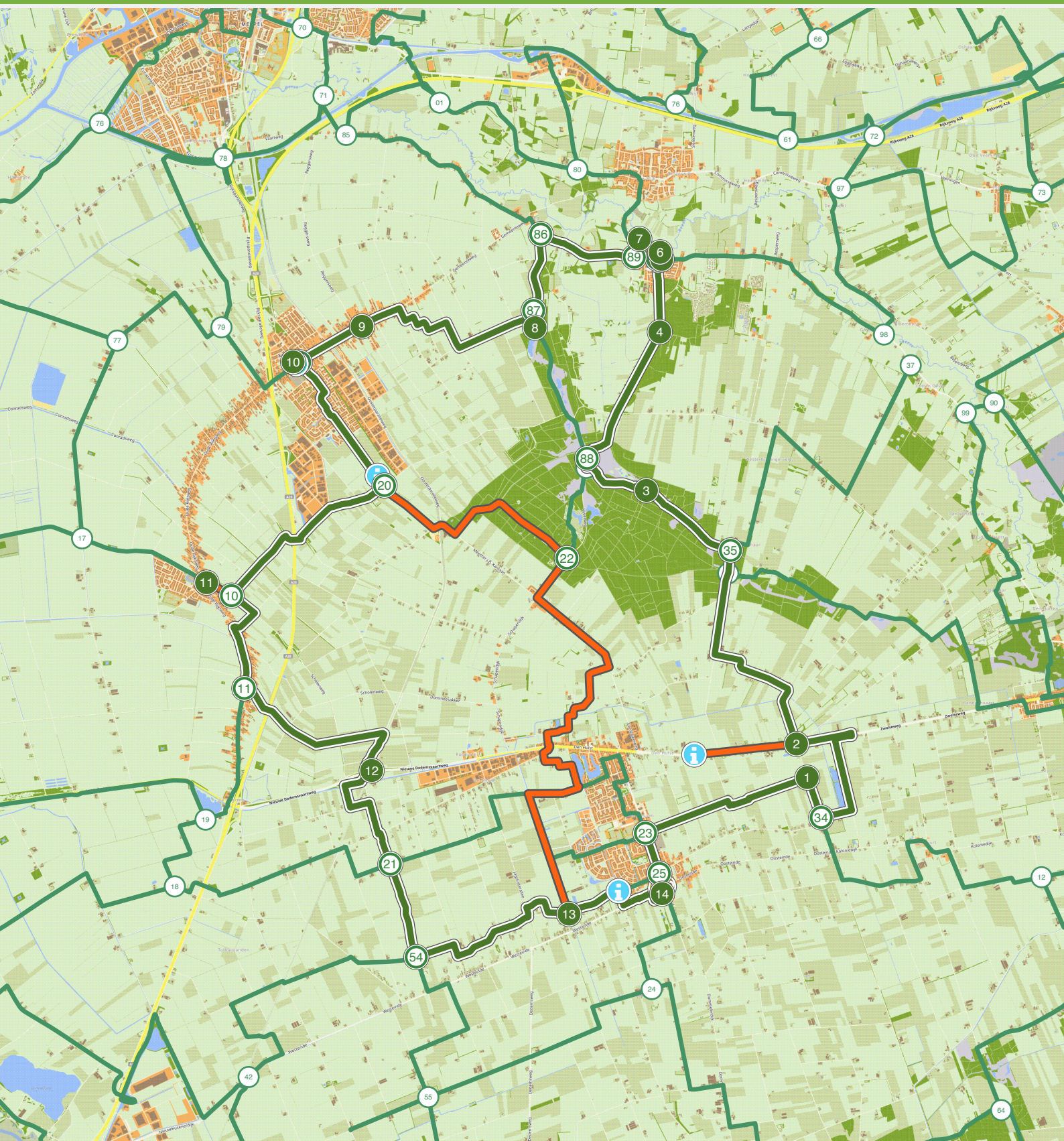

Ontdek 'traditioneel & kleurrijk Staphorst' en de cultuurhistorie van Nieuwleusen rond het voormalige kanaal de Dedemsvaart. Zowel bij museum Staphorst als museum Palthehof kun je je verdiepen in de geschiedenis van weleer.

Reestdalgroep i.s.m. camperplaats Vechtdal, museum Palthehof en museum Staphorst.

Kleurrijk Staphorst & omgeving

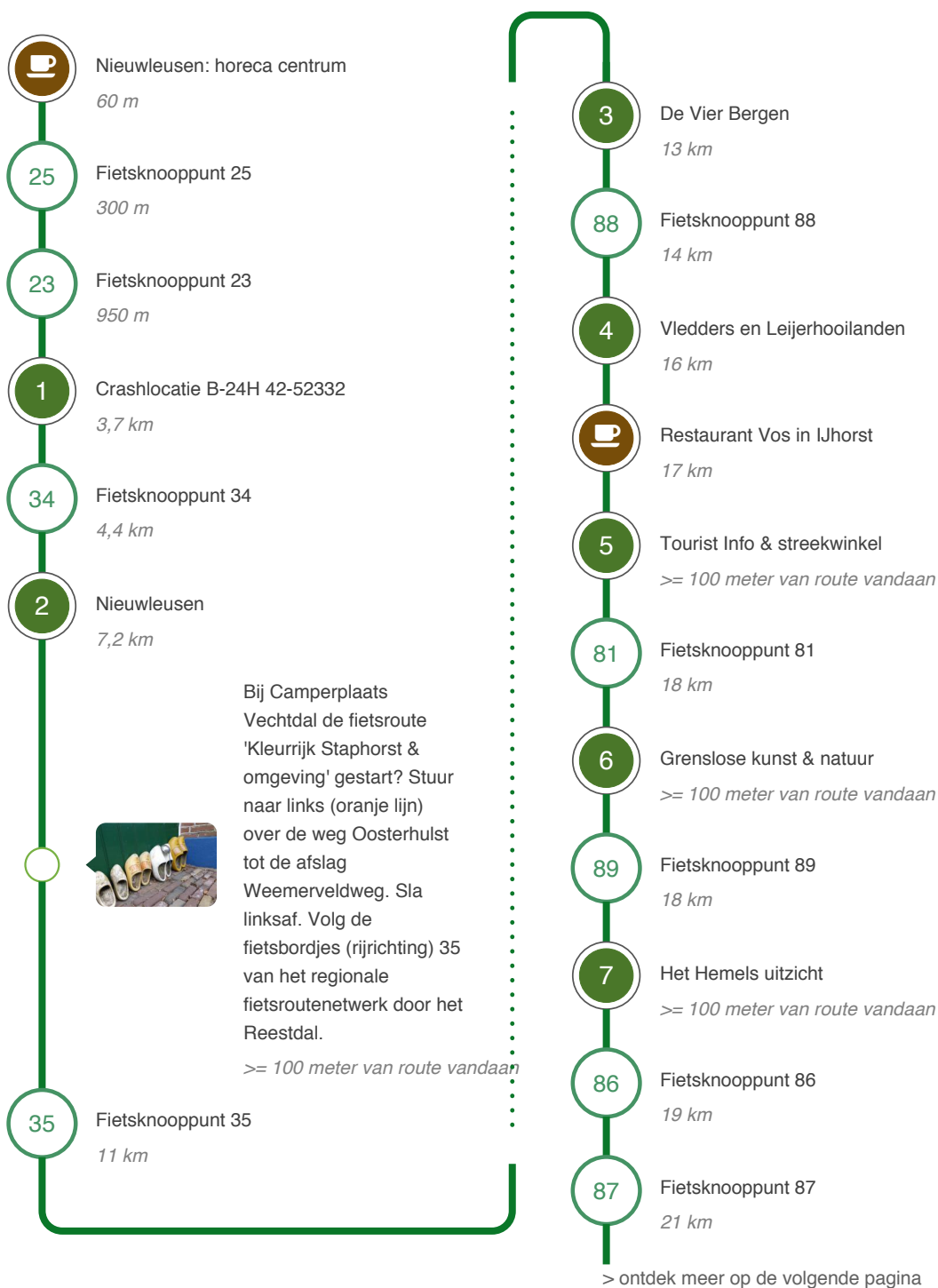
Cultuurhistorisch Staphorst,

Kleurrijk Staphorst & omgeving

Hoe kom ik bij het startpunt?

Startpunt: museum Palthehof, Westeinde 3, 7711 CH Nieuwleusen (vrij parkeren). Alternatief: museum Staphorst, Gemeenteweg 67, 7951 CE Staphorst. Route 40 km: doorsteekje (oranje lijn) vanaf fietsknooppunt 20. Lees instructie (i). Horeca en Rustpunt: o.a. bij (koffie-icoon). Uitstapje/bankje: o.a. bij een (oranje lijn).

Vervolg route

13 Ruitenveen
43 km

Volg naar rechts Bouwmansweg. (Het fietsroutenetwerk gaat rechtdoor.) Linksaf over Westeinde tot het Schuurmanslaantje. Sla rechtsaf, rij richting het Palthebos. Naar links langs een 'verhaalpaal' (foto) bij de toegang tot het museum Palthehof. het eindpunt.

44 km

14 Museum Palthehof
45 km

Einde van de route

Kleurrijk Staphorst & omgeving

45 km

Nieuwleusen: horeca centrum

Meerdere horecagelegenheden in het centrum van Nieuwleusen. Kort bij de start.

<https://www.hetwittepeerd.nl/> (Brasserie 't Witte Peerd)

Crashlocatie B-24H 42-52332

Waarheidsgetrouwe weergave van de 42-52332 (Bron: © Gaïtan Marie FR)

De B-24 Liberator 42-52332

Op 15 maart 1944 ontplofte de B-24 42-52332, hoog in de lucht boven Den Hulst. De wrakstukken van het toestel kwamen aan beide kanten van de Dedemsvaart neer. In het weiland waarover u uitkijkt als u voor het informatiepaneel staat, kwam ook een deel van het toestel neer.

In het boek "de jaren 1940 - 1945 in Nieuwleusen" is een uitgebreider verhaal gepubliceerd rond de gebeurtenissen die dag. Voor meer informatie kan contact opgenomen worden met de Historische vereniging van Nieuwleusen.

<https://www.palthehof.nl/> (Foto's: museum Palthehof)

Een foto van de neus van de B24 42-52332 (Bron: Teunis Schuurman "PATS")

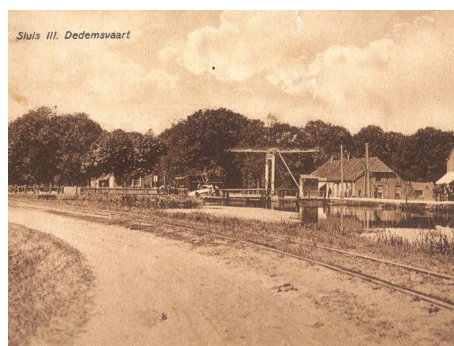

De originele crew van de L-5 Talbot (Bron: Tussen Schuiven "PADI")

Nieuwleusen

Geschiedenis Nieuwleusen

De ontginning van de woeste gronden werd, na het oprichten van de Leusener Compagnie in 1631, voortvarend ter hand genomen. In de negentiende eeuw droeg Baron Jan Willem van Dedem, door het laten graven van kanaal De Dedemsvaart, bij tot bloeiende handel rond de sluizen en brug (o.a. winkeltjes).

Camperplaats Vechtdal

Camperplaats Vechtdal in Nieuwleusem ligt in het mooie Vechtdal en aan de rand van het Reestdal. Met de fiets ben je in 30 minuten in Staphorst. Ommen ligt 14,5 km en het groenste dorp van Nederland (in 2015) Dalfsen, ligt op 12 km van de camperplaats. Een handige uitvalsbasis voor deze route.

Camperplaats **Vechtdal**

3

De Vier Bergen

(Boswachterij Staphorst nu)

De Vier Bergen

Vroeger toen dit gebied (Staatsbossen) nog als 'woeste' gronden werd aangeduid, was duidelijk het heuvelachtige, moerassige terrein te herkennen aan vier in het oog springende heuvels. zogeheten 'Horsten' dat 'hoogte' betekent. Op die hoogten zie je nog steeds hagelwit stuifzand (foto).

<https://www.staatsbosbeheer.nl/uit-in-de-natuur/locaties/boswachterij-staphorst>

4

Vledders en Leijerhooilanden

Vledders en Leijer hooilanden

Net ten zuiden van het dorp IJhorst ligt een uniek natuurgebied: de Vledders en Leijer hooilanden. Dit gebied kenmerkt zich door zijn open karakter en bestaat voor het overgrote deel uit hooilanden.

Het partroon van de percelen is al eeuwenoud en centraal in het gebied ligt de Streitenvaart waardoor het van oorsprong venige gebied al in de middeleeuwen werd

<https://cafe-restaurant-vos.metro.rest>
(Recente openingstijden Vos)

5

Tourist Info & streekwinkel

KroKo MultiPunt VVV & winkel

Is de streekwinkel en Tourist Info 'Het Reestdal' niet geopend, je mag altijd aanbellen. Het openbaar toilet (inworp 50 eurocent) is altijd bereikbaar. Zo ook oplaadpunt E-bike. Bezitter elektrische auto: Er staat een oplaadpunt voor twee auto's aan de parkeerstrook Heerenweg IJhorst.

<https://www.krokomultipunt.nl/> (KroKo MultiPunt IJhorst)

Kruidkoek met Reestdalzuivel

Hoe leuk is dit? Zelf een kruidkoek met ingrediënten (molenmeel en zuivel) uit het Reestdal maken. In deze streekwinkel is een kant en klare samenstelling te koop en wordt, als je erom vraagt, feestelijk ingepakt om als kadootje weg te geven.

Grenslose kunst & natuur

Grensloos natuur verkennen

Het kronkelende riviertje de Reest betekent meer dan de grens tussen Overijssel en Drenthe. Water speelt hier de hoofdrol. De hooilanden met kleurige bloemen, zoemende insecten, statige boerderijen, heidevelden en lome bossen worden al eeuwen met elkaar verbonden door de Reest.

Grensloos kunst verkennen

Grensloos kunst verkennen is een kunstroute in de dorpen De Wijk (Drenthe) en IJhorst (Overijssel). Hier werd tot 2022 in september kunst getoond van bekende kunstenaars. Het jaarlijks terugkerende evenement heeft inmiddels landelijke bekendheid. Bekijk de website voor het bezoek In mei 2022.

<https://grenslooskunstverkennen.nl>
(Grensloos kunst verkennen)

Het Hemels uitzicht

'Het Hemels' uitzicht

Neem plaats op het bankje en geniet van het prachtige uitzicht op het grensriviertje de Reest en over het Reestdal. Het nest op de hoge paal geeft zicht op de opgroeiende ooievaars vanaf het voorjaar. Trap rustig op de pedalen van de praatpaal en hoor alles over de unieke historie van deze plek.

<https://www.youtube.com/watch?v=NzAP689k3qM> (Video Levend Reestdal)

Als je naar de andere kant kijkt, zie je het prachtige kerkje van IJhorst met een losstaande klokkenstoel. Op deze plek staat al eeuwenlang een kerk. Voor 1400 was het een houten kerk. Het huidige kerkgebouw stamt uit 1823. In de Wijk is geen kerk; men kerkte daarom in IJhorst.

Aalstal of fuik

Aan zo'n mooie plek kleefte een mooi verhaal. Vroeger hadden adel en kerk het voorrecht om paling te vangen met een zogenaamde 'aalstal' (fuik) in de Reest. In IJhorst hebben buurtbewoners de reeds lange tijd verdwenen aalstal gereconstrueerd (foto) en een nieuwe functie gegeven. Klik op de link.

<https://www.geheugenvandrenthe.nl/bevloeiing> (Bevloeiing en 'het schut')

De aalstal is een soort fuik die even breed is als de rivier. Door deze in de Reest te laten zakken en weer omhoog te halen ving men vis. Tegenwoordig kan de aalstal gebruikt worden om ecologisch onderzoek te doen naar de visstand.

De Zwarte Venen

Meters dik veen, maar ...

Ondanks de uitgestrektheid van de veengebieden in de gemeente Staphorst is het rond IJhorst nergens tot grote turfwinning gekomen. Wel kon men een goede boterham verdienen met het houden van vee op de vette weilanden langs de Reest. Men won wel turf, maar alleen voor eigen gebruik.

Turfwinning en meertjes

De turf werd gewonnen in zogeheten veenputten die, nadat het veen verdwenen was, vollieden met water. Op die manier ontstond niet alleen het inktzwarte ven de 'Zwarte Venen' maar ook de Ganzeplas en enkele andere kleine meertjes in dit unieke gebied. Zomers aan de waterkant, de weidebeekjuffer.

<https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/weidebeekjuffer> (Lees meer over de 'juffers')

Traditioneel Staphorst

Kleurrijk Staphorst

Staphorst spreekt tot de verbeelding. De lange lintbebouwing met haar kleurrijke boerderijen, de klederdracht en de vele tradities en gewoonten, maakt Staphorst tot een unieke gemeente. Een bezoek aan museum Staphorst is verrassend en zeer de moeite waard.

<http://www.museumstaphorst.nl/> (Museum Staphorst)

Soms moet je even van de fiets stappen om de prachtige boerderijen goed te kunnen bewonderen. De hardblauwe en groene kleur zijn typerend voor Staphorst. Van de blauwe kleur wordt gezegd dat die onheil kan weren, groen staat voor nieuw leven en wit voor reinheid.

Boven de voordeur zie je vaak een gietijzeren ornament. Dit is een levensboom. Ook die is vaak in prachtige kleuren geschilderd. De levensboom komt voor in de bijbel God plantte de boom in het hof van Eden. De vruchten geven eeuwig leven.

Emmerrekken en schöttelbankjes

Misschien zijn de mooi gekleurde emmerrekken met daarop oude melkbussen je al opgevallen. Bij sommige boerderijen zie je ook een houten schappenkast met

servieswerk. Vroeger legden kinderen hier scherven of gebroken servies op.

Klederdracht

De klederdracht wordt nog door enkele honderden vrouwen gedragen. De kans dat je iemand tegenkomt in dracht is dus groot. De dracht bestaat uit een zwarte of blauwe rok met een schort en borstrok met een kraplap. Op de rok zitten stroken ruiten- of bloemenstof. De kraplap is versierd met stipwerk.

Over de kraplap wordt een geruite doek gedragen. Op het hoofd draagt men een mutsje met stipwerk. Is het stipwerk uitgevoerd in wit, blauw en zwart dan is iemand in de rouw. Op zondag draagt men oorijzers en een kanten toefmuts.

Staphorster stipwerk

Het traditionele stipwerk staat zowel op de lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed en is ook doorgedrongen op de catwalk van Parijs. De Belgische couturier Walter van Beirendonck heeft stoffen met stipwerk, die in Staphorst zijn gemaakt, gebruikt voor zijn collectie van 2016.

Staphorster stipwerk is tegenwoordig ook op veel gebruiksvoorwerpen te zien zoals

telefoonhoesjes, fietsbellen en ansichtkaarten. Wilt u er meer van weten loop dan eens binnen bij de familie Troost, Rijksweg 221, 7957 EH Staphorst. Telefoon 0522-461912.

10

Museum Staphorst

Museum Staphorst

Het museum is verdeeld in een aantal ruimten die op een typisch Staphorster manier zijn ingericht. Het bezit een aanzienlijke collectie klederdrachten en daarbij horen ook de prachtige gestipte mutsen en zilveren oorijzers.

<http://www.museumstaphorst.nl/> (Museum Staphorst)

Educatieve kinderroute

In deze route zijn een aantal activiteiten om kinderen op een speelse manier kennis te laten maken met het museum en met de Staphorster cultuur. Oud Hollandse spelen en een speurtocht zijn hier voorbeelden van. Maar ook een touchscreen met een aantal spelletjes en filmpjes.

11

Kerk en begraafplaats Rouveen

Hervormde kerk in Rouveen

De kerk is in 1641 gebouwd. De kerk is van de N.H. gemeente; de toren is eigendom van de gemeente Staphorst. De kerk is binnen helemaal gerestaureerd, van het oude is niets overgebleven. Tussen 1642 – 1830 heeft men zijn doden in deze kerk begraven.

Koperen plaat

Aan de voormuur van de kerktoren met het tentdak bevindt zich een koperen plaat, een herinnering aan de watersnood van 1825. De gleuf geeft de hoogte aan tot hoe ver het zeewater heeft gestaan.

Tramhalte bij de Lichtmis

Dedemsvaartse Stoomtramweg

In 1885 werd de Dedemsvaartsche Stoomtramweg-Maatschappij (DSM) opgericht. Er kwam een verbinding tussen Zuidoost Drenthe en Zwolle. Bij de Lichtmis werd bij het vroegere café van H.J. Ennink, later Piet Huisman, een stop gemaakt (tot 1947). De halte was toen belangrijk voor de Staphorster boeren.

<https://www.hvavereest.nl/lezen-kijken/oude-j-aargangen/vervoer/d-s-m-i/> (Lees meer)

Ruitenveen

Verveningsgebied Ruitenveen

Tot 1635 was het uitgestrekte gebied van noord Overijssel nog woest en bijna zonder nederzettingen. De eerste bewoners namen de vervening van de veengronden en de ontginning van de moerassen ter hand. Het gebied kenmerkt zich nu nog door zijn bosjes, houtwallen, houtsingels en lanen.

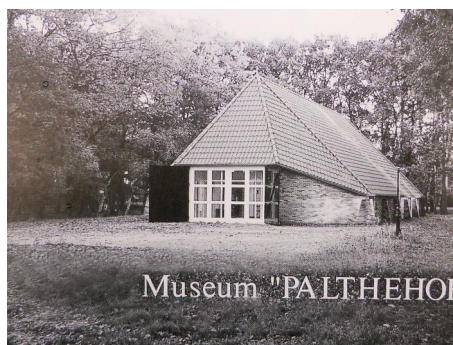
<http://www.ruitenveen.nl/historie.html> (Buurt Ruitenveen)

Museum Palthehof

Museum Palthehof

In museum Palthehof wordt de geschiedenis van Nieuwleusen getoond. Het dankt zijn naam aan de familie Palthe die hier bezittingen had. Museum Palthehof is gelegen in het mooie Palthebos. De collectie bevat o.a. de inventarissen van diverse ambachtelijke bedrijfjes, gereedschap en kledingstukken.

<http://www.palthehof.nl/> (Museum Palthehof)

Verhalenpaal Palthehof

Als het museum gesloten is, kunt u via de verhalenpaal Vechtdal de geschiedenis van de Palthehof beluisteren.

